

Số: 1352 /YTĐL-KSBT

Đắk Gle, ngày 06 tháng 6 năm 2022

V/v hướng dẫn triển khai giám sát, phòng
chống bệnh đậu mùa khỉ

Kính gửi: Các bộ phận trực thuộc

Thực hiện Công văn số 2668/BYT-DP ngày 24 tháng 5 năm 2022 của Bộ Y tế; Công văn số 551/DP-DT ngày 25 tháng 5 năm 2022 của Cục Y tế dự phòng về việc tăng cường giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khỉ; Công văn số 341/VTN-KSBT ngày 27 tháng 5 năm 2022 của Viện Vệ sinh Dịch tễ Tây Nguyên về việc triển khai giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khỉ, Công văn 2518/SYT-NVYD ngày 03 tháng 6 năm 2022 về việc hướng dẫn triển khai giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khỉ.

Để tăng cường giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khỉ¹ và kịp thời triển khai các biện pháp phòng chống, hạn chế tối đa số mắc và tử vong trên địa bàn huyện, Trung tâm Y tế huyện Đắk Gle hướng dẫn triển khai giám sát, phòng chống bệnh đậu mùa khỉ, như sau:

I. ĐỊNH NGHĨA TRƯỜNG HỢP MẮC BỆNH ĐẬU MÙA KHỈ²

1. Trường hợp nghi ngờ: Là người ở mọi lứa tuổi, đang sinh sống tại quốc gia không lưu hành bệnh đậu mùa khỉ, bị phát ban cấp tính không rõ nguyên nhân và có một hoặc nhiều dấu hiệu, triệu chứng: Đau đầu, sốt ($>38,5^{\circ}\text{C}$), nổi hạch (*sung hạch bạch huyết*), đau cơ, đau lưng, suy nhược, kể từ ngày 15/3/2022³.

2. Trường hợp có thể: Là trường hợp nghi ngờ và có một hoặc nhiều yếu tố dịch tễ: Tiếp xúc trực tiếp với người mắc; tiếp xúc vật lý trực tiếp với da hoặc tổn thương da, bao gồm cả quan hệ tình dục; hoặc tiếp xúc với các vật dụng bị ô nhiễm như quần áo, giường hoặc đồ dùng của ca bệnh có thể hoặc xác định mắc bệnh đậu mùa khỉ trong 21 ngày trước khi bắt đầu có triệu chứng; có tiền sử đi du lịch đến các quốc gia có lưu hành bệnh đậu mùa khỉ trong vòng 21 ngày trước khi khởi phát triệu chứng; có nhiều bạn tình trong 21 ngày trước khi xuất hiện triệu chứng; có kết quả xét nghiệm huyết thanh dương tính với vi rút

¹ Bệnh đậu mùa khỉ được phát hiện lần đầu tiên trên khỉ vào năm 1958, trường hợp mắc bệnh đầu tiên trên người được ghi nhận vào năm 1970 tại Công-Gô. Bệnh có thể lây từ người sang người khi tiếp xúc gần gũi, lây qua vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và qua tiếp xúc với các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh. Bệnh thường diễn biến nặng ở trẻ em, phụ nữ có thai hoặc người bị suy giảm miễn dịch. Thời gian ủ bệnh từ 05 đến 21 ngày (*thường từ 06 đến 13 ngày*). Bệnh đậu mùa khỉ có các biểu hiện triệu chứng tương tự như bệnh đậu mùa, tuy nhiên hay gặp tổn thương da toàn thân và có hạch to.

² Theo định nghĩa của Tổ chức Y tế thế giới (WHO).

³ Thời điểm ghi nhận ca bệnh đậu mùa khỉ đầu tiên tại Anh trong đợt dịch bệnh đậu mùa khỉ lần này.

orthopoxvirus (trong trường hợp chưa tiêm phòng bệnh đậu mùa hoặc chưa tiếp xúc với các chủng vi rút orthopoxvirus đã biết khác); có các triệu chứng nêu trên đến mức phải nhập viện.

3. Trường hợp xác định: Là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể và có kết quả xét nghiệm Realtime PCR dương tính với vi rút đậu mùa khi.

4. Trường hợp loại trừ: Là trường hợp nghi ngờ hoặc có thể nhưng có kết quả xét nghiệm Realtime PCR âm tính với vi rút đậu mùa khi.

Theo khuyến cáo của WHO, các trường hợp bị nghi ngờ mắc bệnh đậu mùa khi đều phải được điều tra và nếu được chẩn đoán xác định phải cách ly cho đến khi các tổn thương trên da của người mắc khô, bong vảy và lành hẳn.

II. CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG BỆNH ĐẬU MÙA KHÍ

1. Các Khoa Lâm sàng, Khoa xét nghiệm Chẩn đoán Hình ảnh

- Tăng cường giám sát phát hiện trường hợp nghi ngờ, trường hợp có thể mắc bệnh đậu mùa khi. Khi phát hiện đề nghị báo cáo ngay về Khoa Kiểm soát bệnh tật⁴, để báo cáo, tham mưu Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Sở Y tế phối hợp với Viện Vệ sinh Dịch tễ Tây Nguyên tiến hành điều tra, lấy mẫu và xử lý ổ dịch theo đúng quy định.

- Khoa Xét nghiệm Chẩn đoán Hình ảnh Triển khai lấy mẫu các trường hợp bệnh nghi ngờ (nếu có), bệnh có thể theo đúng định nghĩa ca bệnh (có phụ lục hướng dẫn lấy mẫu kèm theo) và gửi mẫu trực tiếp về khoa xét nghiệm Trung tâm Kiểm soát bệnh tật để gửi mẫu khai xét nghiệm theo đúng qui định ngay khi có thể nhằm xác định căn nguyên gây bệnh.

2. Khoa Kiểm soát bệnh tật và HIV/AIDS

Tổ chức truyền thông, nâng cao nhận thức cho người dân về tình hình bệnh đậu mùa khi và các biện pháp phòng chống tạm thời:

- Tránh tiếp xúc gần gũi với người mắc bệnh đậu mùa, tránh tiếp xúc trực tiếp với vết thương, dịch cơ thể, giọt bắn và các vật dụng, đồ dùng bị nhiễm mầm bệnh.

- Thường xuyên rửa tay sạch bằng xà phòng và các dung dịch sát khuẩn thông thường.

- Che miệng khi ho, hắt hơi.

- Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ, cần chủ động liên hệ với cơ sở y tế để được theo dõi, tư vấn kịp thời.

- Người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ cần chủ động tự cách ly và tránh quan hệ tình dục; người xác định mắc bệnh phải được cách ly y tế đến khi điều trị khỏi bệnh.

⁴ Người nhận thông tin: Võ Xuân Ty - Khoa KSBT&HIV/AIDS, ĐT: 0979.512.766.

- Người đến các quốc gia có lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi cần tránh tiếp xúc với động vật có vú bị bệnh như: Động vật gặm nhấm, thú có túi, động vật linh trưởng (*chết hoặc sống*) có thể chứa vi rút đậu mùa khi, không nên ăn hoặc tiếp xúc với động vật hoang dã, không ăn thịt động vật chưa nấu chín kỹ hoặc ăn các sản phẩm của động vật bị nhiễm bệnh.

3. Trạm Y tế các xã, thị trấn, Phòng khám đa khoa khu vực xã Đăk Môn

- Tổ chức truyền thông, nâng cao nhận thức cho người dân về tình hình bệnh đậu mùa khi và các biện pháp phòng chống tạm thời.

- Giám sát người đến các quốc gia có lưu hành dịch bệnh đậu mùa khi cần tránh tiếp xúc với động vật có vú bị bệnh như: Động vật gặm nhấm, thú có túi, động vật linh trưởng (*chết hoặc sống*) có thể chứa vi rút đậu mùa khi, không nên ăn hoặc tiếp xúc với động vật hoang dã, không ăn thịt động vật chưa nấu chín kỹ hoặc ăn các sản phẩm của động vật bị nhiễm bệnh.

- Giám sát người có các triệu chứng của trường hợp nghi ngờ, cần chủ động liên hệ với Khoa KSBT&HIV/AIDS để được giám sát theo dõi, tư vấn kịp thời.

- Thực hiện chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm theo quy định tại Thông tư số 54/2015/TT-BYT ngày 28 tháng 12 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Y tế.

Yêu cầu các đơn vị nghiêm túc, triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Sở Y tế (b/c);
- Huyện ủy (b/c);
- Ủy ban nhân dân huyện (b/c);
- Lưu: VT, KSBT.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Y Vũ

Phụ lục
HƯỚNG DẪN LẤY MẪU BẢO QUẢN VẬN CHUYỂN
MẪU BỆNH PHẨM GÂY BỆNH ĐẬU MÙA KHỈ
(Kèm theo Công văn số /SYT-NVYD ngày /6/2022
của Sở Y tế tỉnh Kon Tum)

Vi rút đậu mùa khỉ là một loại vi rút DNA sợi đôi, một thành viên của chi Orthopoxvirus thuộc họ Poxviridae.

1. Lấy mẫu

Loại bệnh phẩm	Vật liệu lấy mẫu	Nhiệt độ bảo quản	Vận chuyển
Chất lấy từ vết tổn thương da, bao gồm: - Dịch tiết từ vết tổn thương. - Đám vảy tổn thương. - Vảy đóng trên vết tổn thương.	Tăm bông Dacron hoặc polyester với môi trường vận chuyển hoặc tăm bông khô. Mẫu lấy xong phải được đặt trong môi trường vận chuyển vi rút (VTM).	- Bảo quản mẫu ở 2-8°C trong vòng 1 giờ sau khi lấy mẫu. - Thời gian bảo quản: + Từ 2-8°C (1-48 giờ). + Âm 20°C (1-60 ngày). + Âm 70°C (trên 60 ngày).	Vận chuyển đến phòng xét nghiệm càng sớm càng tốt.
Tăm bông ngoáy hầu họng.	Tăm bông Dacron hoặc polyester với môi trường vận chuyển hoặc tăm bông khô. Mẫu lấy xong phải được đặt trong môi trường vận chuyển vi rút (VTM).		Vận chuyển đến phòng xét nghiệm càng sớm càng tốt.

Tấm bông ngoáy trực tràng và/hoặc bộ phận sinh dục	Tấm bông Dacron hoặc polyester với môi trường vận chuyển hoặc tấm bông khô. Mẫu lấy xong phải được đặt trong môi trường vận chuyển vi rút (VTM)		
--	---	--	--

2. An toàn sinh học

- Sử dụng các trang bị bảo hộ cá nhân (PPE) trong quá trình thu thập, bảo quản, đóng gói và vận chuyển mẫu bệnh phẩm.

- Xử lý chất thải: Tất cả chất thải có thể chứa mẫu bệnh phẩm gây bệnh phải được khử nhiễm trước khi xử lý; hấp tiệt trùng hoặc khử trùng bằng hóa chất theo quy định xử lý chất thải lây nhiễm.
